

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

Cenzurat lát. Dr. Simion Deac,
adjutant la Comendures Pieet.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
Fél évre — — — 10 | Egyes szám ára — — — 40 fill.
Nyuttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Új választójogi rendelet Magyarországon.

A magyarországi új választójogi rendelet szövege a következő:

A magyar min. 4245—1919. sz. rendeletével a nemzetgyűlési, törvényhatósági és községi választójogot a törvényhozás intézkedéséig a következőképpen szabályozza:

1. §. Nemzetgyűlési választójoga van minden férfinak, aki legalább hat év óta magyar állampolgár, ha legalább félév óta ugyanabban a községben lakik, vagy ott lakása van és életének huszonnegyedik évét betöltötte. Ennek az életkornak a betöltése előtt is választójoguk van azoknak, akik 1918. évi november hó 1. napja előtt legalább tizenkét héten át a harctéren arcvonalbeli katonai szolgálatot teljesítettek.

Nemzetgyűlési választójoga van minden nőnek, aki legalább hat év óta magyar állampolgár, életének huszonnegyedik évét betöltötte és bármely hazai élőnyelven írni-olvasni tud, ha legalább félév óta ugyanabban a községben lakik, vagy ott lakása van.

2. §. A nemzetgyűlés tagjává választható az, akinek a választás időpontjában nemzetgyűlési választójoga van, ha életének harmincadik évét betöltötte.

Nem választható az, aki a 1879. évi L. t. c. 15. és 44. §-a értelmében az országgyűlés tagja nem lehet.

3. §. A választójogból ki van zárva:

1. aki politikai jogának gyakorlásától fel van függesztve,
2. aki büntelt vagy nyereségvágyból el-

követett vétség miatt bűnvádi eljárás alatt áll, vagy jogerősen el van ítélve,

3. aki közsegélyből él,

4. aki gondnokság vagy csőd alatt áll, vagy akinek kiskorúsága meg van hosszabbítva.

5. aki üzleténél vagy foglalkozásánál fogva erkölcsrendészeti ellenőrzés alatt áll.

4. §. Nem választható a nemzetgyűlés tagjává, aki a választójogból ki van zárva.

A fegyveres erőnek, rendőrségnek tényleges szolgálatában álló tagja sem választójogot nem gyakorolhat, sem nem választható.

5. §. A választójogot csak személyesen lehet gyakorolni.

Minden választónak egy szavazata van.

6. §. A nemzetgyűlési tagok választókerületenként közvetlenül választatnak meg.

Minden kerület egy képviselőt választ.

A szavazás községenként (szavazóköri-ként) titkosan történik.

7. §. Az 1—5. §-ok rendelkezései irányadóak a törvényhatósági és községi választójogra is.

A törvényhatósági bizottság és a községi képviselőtestület tagjai szintén titkos szavazással közvetlenül választatnak. — A szavazás községenként (kerületenként) történik.

8. §. A nemzetgyűlési, törvényhatósági és a községi választások időpontját, a nemzetgyűlési választókerületeket, a nemzetgyűlés működésének időtartalmát, valamint a választási eljárás szabályait a minisztérium külön rendelettel állapítja meg.

— **Sürgöny!** Ma vasárnap a moziban egy rendkívüli szép film — egy híres dráma — kerül előadásra. Lásd a hirdetést.

Heinrich Ferenc sem tud kormányt alakítani.

Az „Aradi Közlöny“ írja: Mint ismeretes, az antant nem ösmerte el a Friedrich-kormányt, mire a miniszterelnök megbizta Heinrich Ferenc minisztert az új kormány megalakításával. A designált miniszterelnök hosszas fáradozás után sem volt képes az új miniszteriumot megalakítani, megbízását visszaadta Friedrichnek, mivel véleménye szerint az ország bizalma csak ő benne összpontosul. Együttal értesítette a cselekedetéről az antant budapesti katonai misszióját is.

A magyar földreform.

Budapest, szept. 9.

A földmivvelésügyi minisztérium tisztviselői kara előtt sokorótpátkai Szabó István a következő kijelentést tette:

„Nem vagyok hive a Buza-féle tervezetnek. Nem akarok értéktelen sakktablát csinálni hazám földjéből. De viszont nem tűrhetők, hogy ismétlődhessék a múlt bűne. Hogy amig egyesek sok ezer holdnak az urai, addig sok-sok földműves testvéreinknek még annyija se legyen, ahova fejét lehajthassa. Módot kell nyújtani rá, hogy a szorgalmas, takarékos zsellér vagy napszámos kisgazdává legyen. Még pedig független, jólétnak örvendő kisgazdává.“

— **Választások.** Az „Unirea Poporului“ írja, hogy a képviselőválasztások f. év október hó 5—6—7-én ejtetnek meg, a szenátorok megválasztása pedig október 10—11-én. Hunyadvármegye 14 képviselőt és 6 szenátort fog választani.

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Megpróbáltatás.

Irta: Gyallay Domokos.

Pitymalatkor Györke Mihály már beleállott két fogadott kaszásával a fűbe. Fialat, kemény ember, maga állt vezetőnek a kaszásai elébe. A két fogadott kaszás: Kósa Dani a legényfiával, Marcival.

Jóreggel gyönyörűség kaszálni. Ilyenkor jól jár a kasza, vidám harsánnyal ontja rendbe a harmatos fűvet. A virágok: katang, üröm, bakszszkál, mályvarózsa csokorba sodródva viritanak ki a rendből, mint a virágosbolt csokrai a nedves, zöld mohából. Hát mikor a nap föltündöklöklik a Hargita mögött! A harmat, amint aláporzik a megejtett virágokról, szívárványt vet a kaszás előtt, minden suhintásra fölcillanó, szép kis szívárványt...

De kánikulában gyorsan odatesz a harmat. Korán beáll a rekkenőség... láthatatlan zenekarok kezdenek muzsikálni a levegőben, mintha a cimbalom legvékonyabb hurjait pengetné valaki... A katang összehuzza szirmait, nehéz, meleg illat párolog föl a fűből. A test is áthevül s csurgásra ontja magából a verejtéket. A kaszás elbódulva, gépiesen vagdos s fűhöz.

Az öreg Kósa, amint bevitte a rendjét s szépleptiben visszaindult, hogy ujat kezdjen a fia háta mögött, egy percre megállott s elnézte a gazda vágásait.

— Ugy tetszik, hogy a te kaszád is megrostült már, Mihály! — jegyezte meg.

Mihály értette, hogy mire megyen a kaszás szava: le kellene dőlni egy kis kaszaverésre. De nem hajtott reá.

— Bizony fölmelegedett a fű töve, nehezebben fogja!... No, de nincs már messze dél, akkor majd verünk!...

Dél!... A rettenetes erő kifejtés, verejtékezés elégetett, fölhasznált minden táplálékot, új fűtőanyag után sóvárog az emésztő kohó, olykor haragos mordulással sürgeti meg kivánságát... A „dél“ szóra megelevenedik a kaszás valója... ételeknek incselkedő izei és szagjai rajzanak föl lelkében... minden gondolata az evés gyönyörűségei körül jár.

A gazda mind sürűbben kezdett a domb-élre pillantgatni: ott kell feleségének a kántárba tett nagy fazékkal és kenyeres kosárral föltűnnie. Itt-ott már szállingóznak ki az asszonyok a határra, nyilván azok, akiknek messzire kell vinniök az ebédet. No, de még nem harangoztak délre.

Egyszer csak nagy ijedtség lükkent a Mi-

hály szívére. Hátha a felesége elkésik a délebédellel? Uj asszony: ma van az első kiszállása a határra... Hátha nem tudta jól irányozni dolgát s otthon éri a déli harangszó? Milyen szegény volna, mekkora csufságot ütnének a dologból a népek! Mert az ilyen új asszonynak járását-keletését, első gazdasszonyi próbáit szemmel tartja ám a falu. Az ő feleségét kiváltképpen szemmel tartja, mert azt mindenki szívesen elrágalmazná... Mert az ő felesége nem afféle közönséges paraszt-személy, mint ezek a többiek, akik a határ minden sarkából ráleskelődnek...

Az ő feleségét a kántor urék nevelték. A kántor ur testvéreinek apátlan, anyátlan árvája. Tizenkét esztendő volt, mikor a kántor urék magukhoz vették. A kántorné-asszony kisasszonyt akart nevelni belőle: majd elveszi valamelyik fiatal kolléga. Jól is jár vele, mert szép vagyunka néz az árvára...

De már régi, tudott dolog, hogy a házasságok az égben köttenek. Az égiek pedig úgy intézték, hogy a kisasszonynak szánt leányzó — semmibe vévén az uri renden levő próbatévőket — a jómódu, deli gazdaleány iránt fogott tüzet. No, eleget bucsálódott és hüledezett kántorné-asszonyom a leányzó rossz eszén.

Az emberek inkább Mihályon csodálkoztak.

Védekezzünk a vérhas ellen.

Erdélyben felütötte a fejét a vérhas, amely a háboru alatt különösen a katonák közül és a rosszul táplálkozó szegény osztályból szedte nagy számban áldozatait. Az alábbiakban közöljük a betegség ismertetése mellett azokat a módokat, amelyekkel sikeresen védekezhetünk a sok szenvedéssel járó, életveszélyes betegség ellen.

1. A vérhas (dysentheria) a bél nyálkahártyájának ragadós betegsége, amely gyakori véres, nyálkás, fájdalmas bélürüléssel és általános legyengüléssel jár. 2. Terjesztői: a beteg ember ürülékei, továbbá a tisztátalanul tartott élelmiszerek és a szennyes ivóvíz. 3. A vérhas leginkább arra ragad át, aki a beteggel vagy holmijával bánik és mosatlan kézzel fogott tárgyakkal (dohányzó-, író- vagy egyéb eszközzel) nyúl a szájához. Továbbá az is könnyen megbetegedhetik, aki gyomrát romlott eledellel, nyers zöldséggel, szeszes itallal elrontotta, aki magát és lakását tisztátalanul tartja és zsufoltan, azaz sokadmagával szűken lakik. 4. A vérhasból megóvhatja magát az ember: a) ha pontosan mosakodik — különösen kezét — étkezés előtt, b) ha csupán frissen főzött vagy sült eledellel él, c) evő, ivó eszközeit forró lugos vízben mossa, d) ha evésben, ivásban mértékletes, e) ha önmagát, ruházatát, lakását, udvarát tisztán tartja. 5. A vérhasban megbetegedett vagy vérhasra gyanús betegeket a tisztí főorvosi hivatalban azonnal bejelenteni kell. 6. Ahol vérhasas beteg van a lakásban, ott ki kell függeszteni a figyelmeztető „vörös cédulát” és ezt csak tisztiorvosi engedéllyel és csak a hatóságilag megejtett fertőtlenítés után szabad levenni. 7. A betegszobából — addig, míg a hatósági fertőtlenítés meg nem történt — semminemű tárgyat vagy eszközt elvinni nem szabad. 8. A vérhasas beteg lakásának udvarán (telkén) levő kut vizét ivásra, főzésre, mosakodásra és mosásra csak akkor szabad használni, ha tisztiorvosi vizsgálat alapján ártalmatlannak bizonyult. Addig a legközelebbi kútról kell vizet hordani. Folyóvizekből egyáltalában nem szabad a vizet sem ivásra, főzésre, mosakodásra, sem mosásra, használni.

Csak nem gondol olyat, hogy épkézláb, dolgos gazdasszony lesz abból az elurasodott, felemás-lelkű teremtésből? A vagyon? Hát azt ilyen ügyes legény más háznál is megkaphatná . . .

És ők mégis egymáséi lettek — falu boszujára.

Jaj, ha most megkésné az ebédet! Az egész falu megtudná a dolgot, ha nem más-ként, hát ezektől a kaszásoktól, akik nyáron át minden valamire való gazdánál megfordulnak. Bizonyosan nagy tódtításokkal hírel-nék el, hogy mennyire kiéheztette őket az uri dáma. . .

Megkondult a harang!

Nagyot dobbant, megfutamodott a Mihály szive . . . égő pillantásokat vetett a dombéltre.

Még szólt a harang, mikor az asszony elbukkant a domb mögül. Mihály rögtön megismerte a viritó, piros rokokójáról. Majd elrikoltotta magát örömeiben . . . olyanokat suhintott a fűhöz, hogy irtózás. . .

A kaszásokat is megbiztatta:

— Nocsak, atyafiak, mert itt a délebéd!

A menyecske serényen jött végig az ösvényen, a nagy vackorfa alatt asztalt vetett és kitalálta az ebédet.

— Mihály, jertek már!

NAPI HIREK.

— **Évmegnyitó ünnep a ref. Kún-kollegiumban.** A ref. Kún-kollegium főgimnáziuma és elemi iskolája szeptember hó 7-én vasárnap d. e. 11 órakor tartotta évmegnyitó ünnepélyét a ref. templomban. Az ünnepélyen Székely János koll. vallásnár tartott fennszárnyaló imát, dr. Görög Ferenc kolleg. igazgató pedig az ifjúsághoz tartalmas beszédet, melyben főképp a valláserkölcsei érzék ápolásának és fejlesztésének szükségét hangsúlyozta. Az ünnepélyt közének vezette és zárta be, melyet Alföldy Béla koll. zene-tanár kísért orgonán. A templomot a nagyszámú érdeklődő közönség és ifjúság a zsufolásig megtöltötte.

— **Halálozás.** Bikfalvy Albert Piskitelep köztisztviselője álló polgára, három hónapi súlyos betegség után 51 éves korában a múlt héten elhunyt.

— **Hangverseny.** A múlt vasárnap — a mint annak idején előre meg is jósoltuk — egy igazán élvezetes estében volt része városunk zenekedvelő közönségének. Ciurcu Florika operaénekesnő hangverseny-estélyén zsufolásig telt meg a „Centrál” színházi díszterme. Az érdeklődés nem volt hiábavaló, a közönség a gazdag műsor minden egyes számát a legnagyobb elismeréssel hallgatta végig. A művésznő szopránja a legmagasabb regiszterekben is tisztán, kellemesen csengett s a legnehezebb részleteket is játszi könnyedséggel oldotta meg. A mély érzések kifejezésében, színezésében művészi produkt. Weber, Brahms, Wagner, Verdi operák legszebbjeit adta elő a művésznő, melyeket frenetikus tapsal honorált a közönség. A Dima, Bredicianu dalok is óriási tetszést arattak. Dr. Horváth Dezső zongorajátéka méltóan simulat hozzá a művésznő énekéhez, dr. Horváth közönségünk már a multakból ismeri s ez alkalommal csak megerősítette mindazt, amit akkor róla elismerésképpen irtunk. Preciz játéka magasabb technikáról tanuskodott s a tapsokból neki is bőven kijutott. Az előadás után reggelig tartó tánc volt.

— **Magyar nyelvű polgári iskola Nagyszébenben.** Tekintettel arra, hogy Nagyszébenben a magyar nyelvű állami polgári fiúiskola ezen iskolai évben nem fog megnyitni,

egy róm. kath. polgári fiúiskolát nyitunk meg. Beiratások szept. 25-ig tartanak. Iskolaév megnyitására bővebben a beiratásoknál mond a Teréz árvaház igazgatósága Nagyszébenben. Ugyanott esetleg bemutatásra is felvesszünk növendékeket. Tereziánium-árvaház igazgatósága, Nagyszében.

— **Az elkobzott vagyont visszakapja a tulajdonos.** A nagyszébeni kormányzótanács 7-ik számú rendelete kimondja, hogy a budapesti magyar kormány által 1918. december 1-től elidegenített ingó és ingatlan vagyonok visszaszálnak régi tulajdonosaikra.

— **Budapestet elhagyják a zsidó családok.** Az „Ujvilág” írja: Budapestről érkezett utasok beszélnek: Budapestben tömegesen keresztelkednek ki a zsidók, a mivel azt akarják dokumentálni, hogy nem értenek egyet a letűnt kommunizmussal, különösképpen pedig, hogy nem azonosítják magukat annak vezetőivel. Az utóbbi napokban pedig egyre több és több zsidó család hagyja el Budapestet, akik jobbra Bécsbe költöznek. A zsidóság nem vállal semmiféle exponáltabb állást Budapesten.

— **Beírás és tanítás kezdete a ref. Kún-kollegiumban.** A ref. Kún-kollegium főgimnáziumában szeptember hó 3—6. napjain voltak a beiratások, a tanítás kezdete szeptember 8-án. A folytonos jelentkezések miatt a beírások még nincsenek lezárva, az ifjúság létszáma az előjegyzett és beirt tanulókat véve alapul 350 körül lesz. Az elemi iskolában a beírások szeptember 1—6-án voltak, a tanítás kezdete szeptember 8-án. A tanulók létszáma 120.

— **A kenyér ára Aradon.** 1919. évi szeptember hó hetedikétől kezdődő joghatállyal kimondjuk, hogy fehér kenyér a péknél 3 korona, a barna kenyér 2 korona, a fehér kenyér a további eladásnál 3 korona negyven fillér, a barna kenyér két korona harminc fillér, vendéglők és kávéházakban a fehér kenyér négy dekagramm adagokban husz fillér, a paradicsom ára kilogrammonként egy korona husz fillér, sárgadinnye kilója három korona, a görögdinnye kilója egy korona ötven fillér, a szőlő kilóját 8 koronában állapította meg a bizottság. Az ármegállapító bizottság. Nálunk a kenyér miért 8 K?

— Mi lelte gazduramat?

— Változás jött reám . . . megháborodtam!

— A melegtől van, nem veszedelmes baj! — vélekedett az öreg Kósa. S tovább kanalazta a pompás levest.

— Nem a melegtől van, hanem a gyomortól — igazította helyre a gazda. — Ismerem ezt a nyavalyát, sűrűn szokott rám jönni. Egy falást sem szabad ilyenkor ennem: az az orvossága. . .

Azzal fogta a tányérát és a levest visszadöntötte a fazékba.

— Csak egyenek kietek, az én porcióm is egyék meg, ha jól esik! . . . — szólt és a fazekat az öreg Kósa kezébe tette.

A menyecske megérkezett a lábival. Csak elijedt, amint meglátta, hogy az ura nem eszik, reménykedett, mint a megriadt madárka, meg akarta dörgölni, le akarta fektetni, minden gyógyító tudományát elővette. Mihály mosolyogva vigasztalta:

— Egyet se félj, galambom, nemzetséges nyavalya ez rajtam. Elinulik egy kis éhezéstől.

Mig így bucsálódta kettesben, a kaszások elvégezték az ebédet. Mihály lopva egy pillantást vetett a fazékra: mindent fölfaltak az ebadták! De vajjon megelégedtek-e?

Az asszony összekapta az ételes kész-

A gazda vállára vetette a kaszát s elindult a vackorfa felé. Utána a két kaszás. Az asszony a melegtől kitűzülve mosolygott az árnyékból ura elébe. Ez gyöngéden szólt oda neki:

— Eridj, fiam, hozd ide a lábimat, abba van a bicskom!

Az asszony jókedvűen riszálta el magát a kaszáló széle felé: ott feketélik a lábji! Az emberek letelepedtek a tálacskák mellé s kóstolgatni, kanalazni kezdték a meleg levest. Zsirpettyes, kövér almásleves.

— E, már pompás lé! — tört ki az öreg Kósából az elragadtatás.

S oldalvást odapillantott a leveses fazékra. Mihály elérte a pillantást: kézügyben van-e a fazék másodsor való vételre? Mivel a fazék éppen mellette volt, maga is bepillantott.

A vér csak elhült Mihályban! A fazékban egy csöpp leves sem maradt, a hus csupaszon állt a fazék fenekén. S a hus is milyen vékony, sugár három porcióska! . . .

Ijedten könyökölt fel s törölgetni kezdte a homlokát. Tehát mégsem volt hiábavaló az aggodalom, mégis lecsapott az istennyila!

A fiatal Kósa észrevette, hogy baja van a gazdának.

— **Zsebtolvajok garázdálkodása a vonatokon.** A hírlapok naponként számolnak be a vonatokon végbemenő tolvajlásokról. Naponként olvassuk, hogy tekintélyes összegek, értékek tűnnek el az utasok zsebéből. Legújabbán Szalay Nándor volt folti uradalmi intéző esett áldozatául egy ilyen vakmerő tolvajnak. Nevezett f. hó 9 én éjjel Kolozsvárról Szászvárosra utazóban volt, a vonat Gyulafehérvár előtt járt, amidőn a sötét fülkében állva szédülni kezd, rosszul érzi magát s ájulási tünetek környékeznek. Erre egy férfi segítségére sietett, átkarolta — hátulról — s kivette a folyosóra s leültette a kalauzok ülésére. E közben a vonat a gyulafehérvári állomásra érkezett meg s az idegen itt leszállt s eltűnt. Szalay intéző e közben magához tért s megdöbbenve vette észre, hogy pénztárcája kabátja belső oldalzsebéből hiányzik. A tárcában 2230 K készpénz, egy régi népfelkelői igazolvány és egy a „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.”-nél elhelyezett 10.000 K-ról szóló „Standard” életbiztosító kötvényről szóló letéti elismervény, s egyéb jelentéktelen jegyzetek voltak. Az intéző az utastársakkal közölte a lopást s egyszersmint jelentést tett az állomáson lévő csendőrségnél. A tolvaj — a károsult állítása szerint — valamelyes folyékony vagy porszerű szerrel kábította el őt, hogy aztán segédkezés közben meglophassa. A sötétben az arcát nem láthatta s így felismerni sem tudná. Jó lesz óvakodni az utazásoknál!

— **A borraivaló-rendszer ellen.** Ugy a borbélyok, valamint a pincérek mozgalmat indítottak, hogy a lealázó és igazságtalan borraivaló-rendszert megszüntessék s helyette rendes fizetést kapjanak. Az „Erdélyi Munkás” című lap e mozgalmaknak lelkes támogatója, ami persze az e szakmabeli főnököknek nem tetszik. A borraivaló-rendszerrel a segédek, pincérek javadalmazása a közönség zsebére megy, míg a rendes fizetéssel ők huznák a rövidebbet. A mozgalomnak valószínűleg eredménye lesz.

— **Jótekonycélú táncműsoros estély.** A „Szászvárosi Román Iparos Egylet” folyó hó 14-én, vasárnap este 8 órakor a „Centrál” szálloda nagytermében, Homorodeán János és ifj. Kiss Ádám táncoktatók vezetései mellett világpostával, konfetti és virágcsatával

egybekötött zártkörű jótekonycélú táncműsoros estélyt rendez. Műsor: 1. Kaluger. Lejti 11 férfi. 2. Női disz kaluger, görögtűz mellett lejti 6 hölgy. 3. Apacstánc, a legújabb szalon szinpadai tánc, lejti 1 férfi és 1 hölgy. 4. Mű Vangs-Tepp, lejti 1 férfi és 1 hölgy. 5. Macsics, a legújabb parket-tánc, lejti 1 férfi és 1 hölgy.

— **A csehek megengedik a papok házasságát.** A bukaresti Dácia felelősségére, ahonnan veszszük e hirt, közöljük, hogy a cseh kormány a parochiával bíró róm. kath. papoknak megengedte a nősülést. Ezt a határozatot 300 pap kérésére hozta a kormány. Előre láthatólag a rendelkezés feszült viszonyt teremt a vatikánnal, hiszen a kanonjog tudvalevőleg egyenesen megtiltja a papok nősülését.

— **Biróból és ügyvédből cipőkereskedők.** Bauer Zsigmond nagyenyedi járásbíró és dr. Erdős Jenő ügyvéd Nagyenyeden a főtéren cipőüzletet nyitottak. A járásbiróból és ügyvédből lett suszterek üzlete elég jó forgalomnak örvend. Minthogy azonban nevezettek bevásárlási igazolványt nem kapnak, egyik nagyenyedi megbízottjuk vásárol üzletjük részére cipőket, aki jelenleg Kolozsvárt a Renner börtömből szerzett be részükre nagyobb szállítmányt.

— **Hogyan halnak meg az emberek?** Az aratót lekaszálja a halál. — A vincellére rákaparják a földet. — A kulcsárné beadja a kulcsot. — A molnár leőrli életét. — A szabónak elszakadt élte fonala. — A pék megette utolsó kenyérét. — A fuvarost rátették szent Mihály lovára. — A toronyőr a sirba száll. — A földmivest elföldelik. — A kertész a paradicsomba jut. — A harangozóknak beharangozott az élet. — A portásnak megnyílik a menyország kapuja. — Az órásnak ütött az utolsó órája. — A kalauz elérte az utolsó állomást. — A révész kiköt az örökkévalóság révkapujánál. — A lámpagyújtogatónak örök világosság derül. — A fogorvos itthagya a fogát. — A színész lelép az élet szinpadáról. — Az író kezéből kihull a toll. — A hegedűsnek elszakad az élete hurja. — A hajós boldogabb honba evez. — A buvár utolsószor száll a mélybe. — Az erőművész végsőt vonaglik. — A trombitásból kifogy a szusz. — A cigánynak behegedül szent Dávid. —

Az üvegesnek a szeme üvegesedik. — A fiskális számára nincs többé apelláta. — A koldus jobb létre szenderül. — A híres birkozót legyőzi a halál. — A büntető bíró megnyugszik a békében. — Az anyós az örök hallgatás honába költözik. — A festőnek új világ tárul fel. — A boldogtalan megboldogul. — A rab megszabadul. — A süketnek megharosan az ítélet trombitája. — A léghajósnak elszáll a lelke. — A pásztor a fűbe harap. — A szemlész örökké behunyja a szemét. — A vaknak felviláglik az örök fényesség. — A szerelmes utolsó sóhaját. — A győzelmes hadvezéren diadalt arat a halál. — A teherhordónak könnyű lesz a föld. — Az iszákos kiissza utolsó cseppjét. — A kised eljátsza kis játékát. — Az utkaparó leveti porhüvelyét. — A lánckereskedőt örökre földhöz láncolja a halál. — A hivatalnok gyomra utolsó korog. — A lakásából kilakoltatott örök otthonra lel. — A szellemi munkás át szellemül. — A footballista utolsó rug.

— **Franciaországban minden árun kötelező az ár megjelölése.** A drágaság elleni küzdelem egyik jelentős állomása az a rendelet, melyet a francia köztársaság elnöke bocsátott ki s amely elrendelte, hogy augusztus 20-tól fogva minden árun, legyen az utcán, vagy üzletben, csarnokokban, vagy vásárokon, rajta kell lennie az ármegjelölésnek és pedig tisztán, világosan, feltűnően és minden tévedést vagy félreértést kizáróan. Kávéházak és vendéglőkben az ételek és italok árai szintén kifüggesztendők. Mindezen helyeken, sőt üzletekben is a hatósági megbízottaknak szabad járás-keletést biztosít a rendelet, hogy ellenőrizhessék az árak betartását. Bizonyos esetekben a hatóság képviselőjének joga van az árakat le is szállítani.

— **D'Annunzio Rómából Tokióba repül.** A Popolo Romano egy római—tokiói légi utra való előkészületekkel való kapcsolatban azt jelenti, hogy ezt az eszmét D'Annunzio vetette föl. Az öt aeroplánból álló egység október elején fog a repülőtérről, Romából elindulni. D'Annunzio egy Locatelli-féle gépen foglal helyet. A 16,700 kilométer utat 10 szakaszba osztották.

— **Hirdetéseinkre** tisztelettel felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

seget s nagy aggódással, sok jó tanácsnak megadása után elbucsuzott urától.

A két kaszás elégedetten gyújtott pipára.

— Már az igaz, hogy jó délebéd vala! — szólalt meg az öreg Kósa s elismerő pillantást küldött az ösvényen tovasiető menyecske után.

— Valami jó uras ize volt! — toldotta meg a fia.

Mihály nagyon megörült: tehát meg van elégedve a két kaszás.

Ezek csakhamar oldalra fordultak s el is aludtak, mint a bunda. Mihályra pedig rettenetes órák következtek. Veszettül hánykolódott a földön, majd fölkel s megsétálta magát, a szeme előtt bolti fényességek ugrándoztak, a feje zugott, nyelte, egyre nyelte a semmit . . . a kaszáját is alig tudta megverni a cifra látástól. De hősiesen birkózott az éhséggel, sőt néha mosolygott is az esetén.

Mire megint dologba álltak, elmúlt a fájdalmas éhezése. Hanem csodálatos, hogy ekkor kezdte megkönyékezni a harag. Váratlanul, mint az orozva maró kutya, meg-megrohanta a mérge s elmarcangolta a lelkét.

— Mégis csak nagy ügyetlenség! Annyit csak tudhatna, hogy nagyobb porció kell a kaszásnak, mint holmi aszott-bélű, nadrágos embernek. . .

Ozsonnatájt megint gyötörni kezdte az éhség. Azzal a szinnel, hogy a kaszaverő kalapácsát akarja elészedni, odament a vackorfa alá és kibontotta az ételes takarót.

Hát az ozsonnai kenyér is csak olyan szükön mért, csinos, uras sarkolatocska!

Dühösen tört ki a felesége ellen.

— Hát ezért megszerved! Én megtanítom gazdasszonykodásra, meg én! . . .

Ozsonnaker megint nem evett egy falatot sem. No, majd vacsorakor! Hanem ezt a mai napot az asszony sem fogja egyhamar elfelejteni! . . .

De hátha a vacsorát is elhibázza? Bizonyos, hogy a tudatlan azt is uri gyomorhoz fogja szabni, mint az ebédet. Most már ezen kezdett Mihály töprenkedni. Meg kell előzni, hogy a vacsorával is baj történjék!

Még jótent járt a nap, mikor Mihály azt mondta a kaszásoknak:

— Csak dolgozgassanak kietek, nekem otthon lesz dolgom alkonyat előtt. . .

Összeszedelődözött s elindult hazafelé az ösvényen. Sietve ment, vitte az indulat.

Amint a dombélre ért, ahova annyit tekintgetett a délben, meglátsította a lépteit. Életszere pompásán látszott ide: azon akadt meg a szeme. . . Már az igaz, hogy gyönyörű, nyá-

jas képe van az ő házatájékának! A piros-cserepes új ház úgy fest a gyümölcsfák sűrűjében, mint a rózsaszírom a zöld kehelyben. A kapu bugja körül galambok röpdesnek, a kapu előtt, a pázsiton ludak, récék riadoznak. És a sütőház kéményéből milyen szép békességesen kacskaringózik föl a füst!

Lassan mendegélt Mihály. . .

Az udvaron olykor-olykor megvillant az asszony alakja, fát vitt be a tűzre, vizet merített a kutból, serényen forgolódott. . .

Mihályt egy kis szégyenkezés fogta el.

. . . Nem, nem szabad ennek a gyönyörű hajléknak a csendességét fölháborítani. Hogy egy kicsit tanulatlan még az asszony? Majd beleszokik, megvan benne a jó igyekezet! Pogányság volna mindjárt az acsargáson kezdeni! A délebédkor is lehetett a bajon segíteni egy kis találékonysággal. . . Ugy kell valamiképpen kitalálni a módját, hogy az okulás meglegyen, de a bántalom és a harag elmaradjon! . . .

Gondolkozva, lassan mendegélt Mihály. Olykor fölpillantott s mosolyogva legeltette tekintetét a házatájékán.

— Né, milyen szép békességesen füstölög a kémény! . . .

— **Pettala tábornok a mögöttes területek főparancsnoka.** Pettala tábornokot, aki eddig a IV. hadtest parancsnoka volt Kolozsvár székhellyel, kinevezték a Tiszáig terjedő nem operációs terület főparancsnokává Nagyszebenbe. Az új főparancsnok már elutazott Nagyszebenbe.

— **A „Tavaszi”,** ez a pompás és legnívósabb belletrisztikai revü, amely immár tizenkettedik számához érkezett, most megjelent számával frappánsan igazolja irodalmi megbízhatóságát. Bevezető cikket Szigma irt hozzáért tollal Wagner Richard Tetralogijáról. A kitűnő Zsolt Béla megrázó erejű novellával igazolja ezuttal is tehetségének sokszínűségét. Babits Mihálynak Bucsu című gyönyörű költeményét, mint drágagyöngyöt foglalja magában a „Tavaszi”-nak ez a száma. Mély lírai verseket irtak még: Szentimrei Kovács Jenő, Péter Ervin és Bencze Miklós. Új oldalról mutatkozik be Biró László „Az idegen gyermek” című nagyszerű színpadi jelenetével. Nagy László zamatos, népies és Pogány László tehetséges novellája, végül a kritika, színjáték s más rovatok teszik különösen tartalmassá és gazdaggá e számot.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon tisztelt ismerőseimnek és jóbarátainak, kik boldogult édes anyám halála alkalmából szívesek voltak részvételükkel felkeresni, ezúton mondok hálás köszönetet.

Szászváros, 1919. szept. hó 10-én.

Israel Heiman.

KÖZGAZDASÁG.

Borkészítés bodzából.

A fekete bodza (*Sambucus nigra*) gyümölcsének úgy közvetlen fogyasztása, mint borra vagy pálinkává készítése, csak nagyon korlátozott mértékben volt béke idején elterjedve. Nagy mennyiségben a bodzát tudtommal az országban sehol sem ültetik, míg viszont szóróványosan, majdnem minden kertben feltalálható, mert a nép a bodzának jóformán minden részét használja orvosságnak, használja köszvény, láz és más bajok ellen úgy emberek, mint állatok számára. Különösen a kergét, a virágját, melyből pompás izzasztó tea készül, az érett gyümölcsöt, mely megfőzve, mint kása, örvend az apró nép körében népszerűségnek, dacára gyengén hashajtó mivoltának.

Míg a törvény nem tiltotta, addig hazánkban a bodzának a szőlőborkészítésnél is volt némi szerepe. Virágját erős illata miatt a bor zamatosítására találták alkalmasnak, míg igen sötét színű gyümölcsének levét szívesen használták halvány vörösborkok festésére. Ma persze egyik alkalmazási módját sem engedik meg modern pincészetekben sem nálunk, sem külföldön.

Közvetlen bor készítésére a bodza kevésbé alkalmas, mert úgy cukorban, mint savban szegény. Cukortartalom 5—6% közt, a sav 0.5—0.8% közt váltakozhat. A sav tehát nem oly nagy, hogy a bogylének vízzel való hígítását okvetlenül megkövetelné, de azért, ha nem nagyon érett bodzával volt dolgunk, egy liter musthoz egy negyed vagy félliter víz hozzáadása célszerű lehet. Ez esetben okvetlenül kell, de egyébként is tanácsos 40—50 gramm cukrot a léhez hozzákeverni.

A bodzabor készítése tehát következőképpen történik. A bodzagyümölcsöt nyelétől különválasztva egy nagyobb dézsába vagy kádba gyűjtjük össze és vagy itt bunkóval jól megcsömöszöljük, vagy szorosra állított zuzómal-

mon leőröljük. Ezután vagy így hagyjuk a cefrét egy napig állani, vagy szükség szerint (a megállapított savtartalomhoz képest) vizet öntünk hozzá és úgy 48 óráig gyakori keverés közt hagyjuk állani. Ekkor a cefrét szűrőszítán átpasszirozzuk a visszamaradó kását pedig zsákba öntve prés alá helyezzük és kiszajtoljuk. Az első és második levét együttesen hordóba öntjük. Ekkor teszünk a nem egészen megtelt hordóba literenként 2—5 deka cukrot, aszerint, hogy gyöngye vagy erős bort akarunk. Az erjedés meleg helyen csakhamar megindul és néhány hétig tart. Befejezése után várjunk míg a bor megtisztul s azután azonnal kisebb edénybe vagy palackra fejtjük. Jobb eltartás céljából béke idején hektóliterenként még 1—2 l. abszolút alkoholt is öntöttek hozzá.

A bodzabor, ha a gyümölcsnyelek és héj gondosan el lett különítve, kellemes ízű, sötétpiros színű, zamatos ital, melyet oly vidéken, ahol szőlőbor kevés készül, megbecsülnek és orvosszernek másfelé is szívesen elviszik. Most, mikor minden szesz italnak oly nagy a keletje nincs kizárva, hogy a bodzabor is kedvelőkre akadna. Készítését azonban csakis kicsinyben ajánlhatjuk. r. ö.

— **A sóska és paraj eltevése télire.** Sóska és parajt könnyen lehet télire eltenni a következő módon: Legjobb a szeptemberben szedett szép sóskalevél. Huzzuk le a szárat, mossuk meg és hagyjuk szítán állni, amíg a víz egészen lefolyik. Most vágjuk meg nagyjából és tegyük fel mázos vagy zománczott lábasba, mely színig tele legyen s főzzük lassu tűzön víz nélkül, amíg sűrű pép lesz belőle; gyakran kell megkeverni, hogy oda ne égjen; lángtűzre sem kell tenni. Ha eléggé főtt, tegyük félre s midőn meghűlt, töltsük kisebbszéri befőttes üvegekbe; felül egy hüvelyknyi üresség maradjon. Most öntsünk minden üvegbe körülbelül egy ujjnyira tiszta, kissé megsózott zsirt s ha megfagyott, kössük be az üvegeket erősen hólyagpapírral s tegyük száraz, szellős helyre; így eltarthatjuk a sóska egész télen. De nem kell nagyobb üvegbe tenni, mint amennyit egyszeri főzésre elhasználnunk, mert ha egyszer felbontjuk, akkor el is kell használni, különben elromlik. A parajt éppen így kell elkészíteni, csak hogy a levelek minél fiatalabbak legyenek; a befőzésre való csak június közepén kell elvetni. A parajra azonban jobb disznózsir helyett szép marhafaggyut önteni, melyet természetesen ki kell olvasztani; ez keményebb és annál jobban védi a levegő behatolása ellen. Ezt is hólyagpapírral kössük be. Így télen is ehetünk friss sóska mártást és parajt; jól elkészítve éppen olyan ízű, mint a friss főzelék.

Egyesült Mozgók

Szászvárosban, a „Transsylvania” szálló nagytermében

E heti műsor:

A SZENTJOBBI ERDŐ TITKA.

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Lili első kalandja.

Vígjáték 2 felvonásban.

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 15 K, I-ső hely 3 K, karzat (álló) 2 K, földszint II-ik hely 1 K.

Előadások kezdete mindenkor este 8 órakor.

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Eladó masszív tölgy ebédlő, moket angol garnitúrával és szalon berendezés. Cim: Sétatér-utca utolsó villa.

Eladó 40 drb. jókarban levő kávéházi szék a „Nap” vendéglőnél az udvarban, (Sétatér-utca.) 52

Szalon és egyéb butorok, ágyak, szekrények, hambárok, gazdasági felszerelések és 60 szekér érett istálló-trágya eladó Alsómajor-u. 1. sz. a. 53 1-2

Eladó egy használt, de jókarban levő egyfogatu szekér és egy ugyanolyan ökörszekér. Cim: Zobel Károly kereskedő, Szászváros. 66

Jókarban levő háló, ebédlő, egy cimbalom és női nyereg eladó. Cim a kiadóban. 43 2-2

Eladó egy vastengelyes lószekér és egy két részből álló disznóól. Cim: Transsylvania szálloda Szászváros. 2-2

Eladó virágok. Begonia, filodendron, fukszia, mirtus stbbi virágok (cserép és faedényekkel együtt) eladók. Cim: Guggenberger, Szászváros, Romosz helyi-utca 2. sz. 48 2-2

Hasatschek Károly

épitőmester

7 9-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

VASILE BUDOIU

kádár-mester

Elvállal e szakba vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett.

Szászváros, Malom-u. 22. sz.

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyenű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett